

Ma: tanácskozik a KISZ szegedi városi küldöttgyűlése

(Folytatás az 1. oldalról.)

vesztettek jelentőségükből, sok esetben formálissá váltak. A jövőben a rendszer teljes megújítására új formák keresésére van szükség.

Szabadidős tevékenység

A KISZ-szervezetek egyre önállóbbak, vállalkozóbbak, a városi KISZ-bizottság, vagy az egymással közösen szervezett programok megvalósításában Az Ifjúsági Ház is jobban segítette a szövetség munkáját. Az elmúlt időszakban megteremtődött és folyamatosan bővül a vetélkedőkhöz, rendezvényekhez szükséges információs bázis. Ugyanakkor az amatőr művészeti mozgalom tömegbázisa csökkent, az egyes csoportok elszigetelődtek, utánpótlási gondokkal küzdenek. Ezzel kapcsolatos újítási törekvés a Fialta Művészek Stúdiójának létrehozása.

A klubmozgalom fellendülése az elmúlt időszakban megtorpant. A régi közösségformálás, a szabadidő-eltöltés feltételei mind anyagi-technikai, mind személyi tekintetben romlottak. Ezért alakult meg a klubtanács.

Hagyományosan nagy tömegeket mozgató rendezvény a Szegedi Ifjúsági napok, amelyet az idén huszadik alkalommal rendeznek meg. A színvonal megőrzése és emelése egyre nagyobb gondot okoz, mivel az előadóművészek díjai és az egyéb költségek rohamosan emelkedtek, ugyanakkor a városi KISZ-bizottság erre fordítható költségkerete változatlan maradt. A SZIN programjai betöltötték funkcióikat, színvonalas szórakoztatást biztosítottak és az ide látogatókkal megismertették a város nevezetességeit.

A KISZ sporttevékenységében az elmúlt időszakban fejlődés tapasztalható. Népszerűek a városi szinten meghirdetett különböző versenyek (például FIN Kupa, Magyar Ifjúsági Kupa, Boszorkány Kupa, közéleti sportnapok), jelentős rendezvényként fejlődött a Szeged felszabadulásának tiszteletére meghirdetett utcai futóverseny, a Pick Kupa. Az iskolák és a munkahelyek is sok házbajnokságot szerveznek, de a lakóhelyeken még kihasználatlanok a lehetőségek.

A városi KISZ-bizottság küldöttgyűlési beszámolója a továbbiakban a Szegeden élő fiatalok egyes rétegeivel foglalkozik. Most ezekből a fejezetekből közlünk részleteket.

Tanuló ifjúság

Az iskolákban az igényes oktatómunkára, a tanulmányi eredmények növelésére való törekvés mellett háttérbe szorult a nevelés, az emberi, erkölcsi értékek átadása. Az ötnapos munkahéttel együttjáró fokozott terhelés nem kedvezett a közösségi tevékenységnek. Az alapszervezeti rendezvények között kevés az igazán színvonalas.

Az iskolák jellegétől, az adottságtól függően a KISZ-szervezetek közreműködnek a szakkörök és érdeklődési körök szervezésében. A nagy tömegeket mozgósító rendezvények lebonyolítása viszont egyre nehezebb egy-egy iskolának, ezért meg kell újítani például a diákcentrumok rendszerét.

A városi KISZ-bizottság által 1985 novemberében létrehozott középiskolai rétegtanács a tizenévesek önállóságának biztosítása érdekében kibővített jogkörrel működik. Rövid tevékenysége

alatt foglalkozott a KISZ-tagfelvétel rendjével, az építőtábori mozgósítással, megszervezte az alapszervezeti titkárok felkészítését, kitüntetésekkel bírálta el. A felsőoktatási intézmények életében változást hozott az MSZMP Politikai Bizottsága 1981 februári határozata, nem volt azonban megújulás a szervezeti életben, s ez kihatott az ifjúsági mozgalomra is. A hagyományos alapszervezetek mind formálissá váltak, s a kísérteties átmeneti szakasza után csak azok az új típusú közösségek lettek életképesek, amelyek konkrét tartalmi munkára hívták a hallgatókat.

A KISZ-szervezetek megnekedett önállósággal, megfelelő szakmai felkészültséggel, tenni akarással vettek részt az intézményi politika formálásában. A KISZ továbbra is elsődleges mozgósító tényező a felsőoktatásban, de szervezetszerű és befolyása közti különbség nem csökkent. Gondot okoz, hogy mind kevesebben vállalnak állandó feladatokkal járó KISZ-megbízást, egyre inkább jelentkezik a türelmetlenség, a befelé fordulás, a közömbösség. Ezt a folyamatot erősíti a hallgatók mindennapi problémáinak megoldatlansága, a szellemi pálya erkölcsi és anyagi leértékelődésének hatása.

A tanulmányi munkát segítő tevékenységben továbbra is meghatározó a tudományos diákkörök tevékenysége. Komoly részt vállal a KISZ a felvételi előkészítő bizottságok munkájában is. A jövőben fontos feladat a képviselői rendszer átgondolása, hallgatói jogú képviselői rendszer kialakítása.

Dolgozó fiatalok

Városunkban az értelmiségi fiatalok körében a KISZ szervezetsége kedvező, a diplomás KISZ-tagok száma 2 ezer 315, ebből 1044 pedagógus. Az országosnál magasabb a pályakezdők között az egészségügyi, a jogi, viszont alacsonyabb a műszaki és közgazdászok aránya.

Problémáik összefüggenek az értelmiségi munka társadalmi megítélésével. Gyakori gond, hogy kevés önálló feladatot kapnak, fizetésüknél nem a teljesítmény, hanem a munkában eltöltött idő számít, vezetővé válásuk lassú, általában az alacsonyabb vezetői pozíciókat töltik be. A termelő ágazatokban dolgozó fiatal értelmiségiek rövid időn belül KISZ-vezetőknek válnak, jelentős a szerepük az innovációban. A nem termelő ágazatokban dolgozó KISZ-szervezetek munkájában a szakmai feladatok dominálnak. 1985-ben harmadik alkalommal rendezték meg az értelmiségi fiatalok találkozóját Szegeden, amely lehetőséget biztosított a vélemények cseréjére.

Az ipar területén a KISZ szervezetsége emelkedő tendenciát mutat, magas azonban a 30 év felettek aránya. A jól dolgozó KISZ-bizottságok vállalaton belül részt vesznek a helyi politika alakításában, növelték tömegbefolyásukat, azonban az alapszervezetek önállóságának, öntevékenységeinek területén nem sikerült előbbre lépni. A kis- és középvüzelemek egy részében, valamint a kereskedelemben nem sikerült a KISZ tekintélyét erősíteni.

A mozgalmi munkában előtérbe került a gazdasági tevékenység, aktív részt vállalnak a fiatalok a természetben, ennek ellenére nem mindenütt sikerült a helyi adottságoknak legjobban megfelelő munkaformákat kialakítani. A munkaveresenyformák döntően nagy-

üzemekben működnek eredményesen. Tömegesen vesznek részt fiatalok a szocialista brigádmozgalomban, népszerűek a különböző szakmai tudást bővítő versenyek, vetélkedők. Az Alkotó Ifjúság és az FMKT pályázatok a feladatok konkrétségének és anyagi ösztönzésének mértékében eltérő színvonalat mutatnak. A kommunista műszakok, társadalmimunka-akciók ártértekelődtek, a sok központi cél megjelölés egyre inkább kedvezőtlen fogadtatásra talál. A fiatalok elsősorban a helyi szociálpolitikai elképzelések megvalósítására mozgósítanak.

Az 1982 óta létrejött új vállalkozási formák lehetőséget teremtettek a fiatalok legális többletjövedelem-szerzésére, viszont csökkenték a hagyományos mozgalmi munka vonzerejét, a társadalmi jellegű munkavállalást. Az elmúlt években javult az érdekvédelmi munka, sok helyen eredményesen foglalkoznak a pályakezdőkkel, a KISZ-nek jelentős szava van a vállalati lakástámogatások odaítélésénél.

Az alkalmazotként foglalkoztatott fiatalok munkakörükből adódóan kevésbé tudnak bekapcsolódni a különböző terhelést segítő akciókba, s jövedelmük alacsonyabb szintje miatt körükben élesebben vetődnek fel az érdekvédelmi problémák. A mezőgazdaságban dolgozó fiatalok mozgalmi munkájára kedvezően hatott, hogy növekedett a mezőgazdaság, mint népgazdasági ágazat társadalmi jelentősége. A fiatalok közül sokan dolgoznak a kisegítő gazdaságokban, a háztájiban, terhelést segítő tevékenységük munkájuk idényjellegéhez kapcsolódik. A városi Fialta Agrárszakemberek Tanácsa különböző szakmai programok szervezésével segítette a fiatalok munkáját.

A községekben nagy jelentősége van a KISZ-szervezeteknek, hiszen sokszor az egyetlen lehetőséget biztosítják a fiataloknak az együttlére, a szabadidő tartalmas eltöltésére. A községi KISZ-bizottságok irányításával dolgoznak a termelőszövetkezetekben, az ipari üzemekben, az intézményekben működő ifjúsági szervezetek, valamint a községi alapszervezetek. Ezért tevékenységi körük, kapcsolattartási rendszerük sokban hasonlít a városi KISZ-bizottságéhoz. 1984-től, a közigazgatási átszervezés követően Szegedhez került 11 község KISZ-szervezete, 900 fős taglétszámmal. Az elmúlt időszakban kapcsolattartásunk nem volt problémamentes, a járási KISZ-bizottsághoz viszonyítva kevesebb idő jutott munkájuk figyelemmel kísérésére. A hatékonyabb irányítás érdekében megváltozott a felügyeleti rendszer és az instruktori hálózat

Buszmenetrend számítógéppel

A Volán vállalatok a döntések előkészítésébe már bevonták a számítógépet. Most pedig olyan programot dolgoztak ki a Tisza Volán szakemberei, amelynek segítségével a menetrend szerkesztését is a számítógépre lehet bízni.

A számítógép a betáplált alapadatokból állítja elő a menetrendi mezőket tartalmazó mágnesszalagot, s erről a nyomdaipari fényzedő üzem — szintén számítógép segítségével — automatikusan készíti el a fényszedést szükséges filmet. A számítógépes menetrendszerkesztés óriási előnye, hogy mind a nyomdában, mind pedig a Volán vállalatoknál jelentősen csökkenhet a me-

Nádpaplanok a Korom-szigeten

Az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal déalföldi felügyelőségének tájékoztatása szerint a szélsőséges időjárás ellenére idejében megérkeztek a Fehér-tó kis szárazföldjére, a Korom-szigetre a hazánkban költő dankasirályok és csérek. A hazatérő szárnyasokat megtisztított terep fogadta. Mivel ezen a területen vegyszer nem permetezhetnek, helyette kaszállással és égetéssel gyérítették az elburjánzott gyomnövényzetet. Ugyanakkor több helyen nádpaplanokat terítettek szét, hogy visszatartsák a gyomnövények elhatalmasodását és egyben jó fészkelő lehetőséget teremtsenek a madaraknak.

Az alig hétézer négyzetméteres kis szárazföld egyébként arról nevezetes, hogy Közép-Európa legnépesebb dankasirály telepe. Több mint kétezer pár vizi szárnyas: sirály és Halászcser fészkel rajta, neveli fiókait.

A parányi sziget ki van téve az időjárás viszontagságainak. Partjait tavasztól őszig hullámverések szaggatják, télen pedig a jég borítja. Ezért minden évben a leginkább veszélyeztetett partszakaszokat nádfonattal erősítik meg. Az idén pedig az év végén — amikor a fészkelő madarak elhagyják majd — teljes rekonstrukciót hajtanak végre. A geodéziai felméréseket már elvégezték és ennek alapján földmunkagépekkel feltöltik a szigetnek azokat a részeit, amelyeket a víz elmosott. A cél az, hogy eredeti állapotának megfelelően állítsák helyre — területileg is kiegészítve, némileg növelve — a Korom-szigetet.

Ugyancsak tervezik az 1974-ben épült megfigyelő torony felújítását. A fennfőből készült nádtetős kilátót előszeretettel keresik fel a turisták, mivel onnét jól megfigyelhető a természetvédelmi terület madárvilágának élete. A hatalmas vízfelületnek, a tengernek tűnő tólanoltnak a a rálátásból való szemlélése magában is ritka élmény. Kár, hogy olykor ezt az élményt rongja egyes csoportok fegyelmetlenül viselkedése, szemtelése, épp a természetvédelmi területen.

Új üzem épül

Több mint százmillió forintos beruházzással új üzem építenek a Reanal Finomvegyszergyárban azoknak a vegyszerkészleteknek gyártására, amelyek alkalmazásával gyorsan és megbízhatóan kimutathatók bizonyos betegségek. Ezeket az úgynevezett orvosi diagnosztikumokat jelenleg a vállalat laboratóriumaiban állítják elő, ahol már szűkösek a lehetőségek a gyártás további bővítésére.

Az esély-egyenlőségért

Vajon igaz-e, hogy a gének kapcsolódásának pillanatában elrendeltetett, kit mire szemelt ki a sors? Van, aki állítja: a tehetség „kiveszekszli” magának az érvényesülést, érték is bármilyen hatások az életben. Ritkán születő génuszra igaz lehet ez a megállapítás, ám jó képességű szüzekre aligha. Márpedig az emberiség nagy bűne, ha hagyja elvesztegetni a szellemi értékeket, csak, mert a szűkebb, tágabb környezet hatása gátolják kibontakozásukat.

Bizonyára sokan jól emlékeznek még az X-es időszakra, amikor e megbélyegző jelzés hatására jól tanuló gyerekek előtt is bezárultak a felsőfokú intézmények kapui. Az embert megalázó, igazságérzet sértő eljárás nem lehetett sokáig életképes. Az MSZMP VIII. kongresszusa 1962-ben kimondta: el kell törölni a származás szerinti kategorizálást, s ezáltal a tehetség, a rátermettség és a tudás jogosíthat egyetemi, főiskolai továbbtanulásra.

A tisztességes szándékot többnyire tisztességes tett követte, s míg teltek az évek, egyszer csak rájöttünk: átestünk a ló másik oldalára. Míg korábban a felsőfokú intézményekben 50-60 százalék volt a fizikai dolgozók gyermekeinek aránya, lassan ez az arány 30 százalékra csökkent. Az otthoni szellemi inspiráció, a tanulásra serkentő motívációk és a tárgyi, anyagi feltételek hiánya vezethetett oda, hogy egyszerre irreálisan kevés munkás gyereke tűzte maga elé életcéllal az értelmiségi pályát. Akkor született a gondolat: a hármas követelményrendszer értelmetlenül hagyása mellett, a családi készletet és a tényleges segítséget kellene „kivülről” pótolni valahogy. Először Budapestén alapították meg e célból — 1967-ben — az úgynevezett stúdium generálét, majd 1975-ben léptek ennek örökébe a feb-ek, a főlvetelire előkészítő bizottságok. Céljuk a tehetséges fiatalok esélyegyenlőségének biztosítása.

Szegeden, a SZOTE-n működő feb elnöke Kása Péter egyetemi tanár, titkára pedig a III. éves Dobos Erika. Tőlük, valamint az V. éves Edelényi Erzsébet-től, a múlt héten zárult egyhetes feb-tábor önköltségeinek felelősétől tudtam meg, hogy a szegedi medikusok és az oktatók méltán lehetnek büszkéek eddigi főlkészítő munkájukra. Az országos értékelés szerint ugyanis az általuk oktatók középiskolás diákok teszik ki a főlvetési fizikai dolgozók gyerekeinek 84 százalékát. (Budapest, Pécs, Debrecen bizottságai csak kisebb aránnyal dicsekedhetnek.)

Hogy miféle munka áll e mögött? Csaknem 100 medikus vesz részt a SZOTE körzetéhez tartozó 66 középiskolában tanuló, orvosnak készülő diák főlkészítésében, akiknek szülei fizikai dolgozók.

A III., IV. osztályosok rendszeresen kapnak levélben fölített kérdéseket, amelyekre válaszolniuk kell. A visszaküldött tesztlapokat az orvostanhallgatók a meglevő „kulcs” alapján kijavítják, és ismét elküldik a feladónak, okulás végett. Általában 450 diák tanul így, a posta közreműködésével. A főlkészítés másik formája a konzultáció, amikor is az oktatók utaznak a diákokhoz, s végül: tavasszal, nyáron pedig a Szegeden megrendezett oktatótáborban „gyűrűk át” a főlvetelihez szükséges tudnivalókat.

A múlt héten zárult táborban, érthetően, most csak a negyediket vettek részt, az önköltséges diákokkal együtt 208-an. A kemény tanulásra főlkészült Csongrád, Bács, Békés és Szolnok megyei diákoknak az Ady Endre középiskolai fiúkollegium adott otthont, teljes ellátást és kellemes környezetet. A SZOTE és a JATE oktatói (6 biológus, 2 belgyógyász és 11 fizikus) összefüggéseiben igyekeztek láttatni az ismereteket. A gyerekek nemcsak passzív befogadóként ültek a kiscsoportos foglalkozásokon; nap mint nap be is számoltak frissen szerzett tudásukról. Az elmondottak alapján úgy tűnik, ez az egy hét nem csupán a szellem, hanem az akarat edzésére is alkalmas volt. A kollegium vezetői szerint éjszakába nyúlóan is tanultak a gyerekek.

Beszélgetés közben óhatatlanul felszínre került egy újabb aggodalom: vajon nem sértjük-e meg ismét az emberek igazságérzetét? Időközben ugyanis változott — deformálódott? — társadalmi értékrendszerünk. Ki ma a hátrányosabb helyzetű fiatal, akinek a hóna alá kell nyúlni? Az, akinek édesapja fizikai munkával keresi ugyan a kenyerét, de autószerelőként avagy a pedagógusszülők gyermeke? Meglehet, hogy ez utóbbinak léte úgy határozza meg a tudatát; ezért ugyan nem érdemes annyit tanulni. De látva őket, a munkásszülő se állítja példaképül csemetéje elé a 17 éven át könyveket bújó, vizsgadrukkolt gyomorfelekélyt kapott pedagógusapját. Minthogy eddig senki nem definiálta, kiket kellene a hátrányos kategóriába sorolnunk, a feb célja továbbra is az, hogy a fizikai dolgozók tehetséges gyermekeit támogassa. De hogy az igazságosság elve se szenvedjen csorbát: a SZOTE KISZ-bizottsága elhatározta, hogy — önköltséges alapon — mások is részt vehetnek a főlkészítésben. Ez a dilemma azonban bizonyára föl sem merült volna, ha nem lennének tanú napjainkban annak, hogy egyre inkább devalválódik a tudás, a szellemi munka. Ha ekkora erőfeszítések árán, mégis erre a pályára akarjuk terelni — mindegy, fizikai vagy szellemi munkások — tehetséges gyerekeit, majdani értéktermelő tevékenységüket is értékén kell majd megbecsülnünk.

Chikán Ágnes

Árengedményes tüzelőakció

A Belkereskedelmi Minisztériumból kapott tájékoztatás szerint április 21-től egy hétig hazai szén- és brikett-fajtákat árengedménnyel vásárolhat a lakosság.

Az akcióba bevont szénfajtákat 100 kilogrammonként másodlagos és harmadlagos tüzelőanyagként lehet beszerezni a Tüzip- és Afész-területeken. Kedvezményes áron összesen mintegy 900 ezer

tonna szén és brikettet hoznak forgalomba. Az árengedményes tüzelőértékesítés kiterjed a dolgozó és nyugdíjasok SZOT-hitelakció utalványaira is; ha az utalványokra az akcióba bevont szén- és brikettfajtákból kívánnak vásárolni.

Az akció során megvásárolható szénfajtákról és az engedmény mértékéről a Tüzip- és Afész-telepek a közönséget tájékoztatják. (MTI)